

Акт
лісопатологічного обстеження лісових насаджень по
Любомльському надлісництві філії "Поліський лісовий офіс"
ДП «Ліси України»

„ 08. 10 _____ 2025 року

місто Любомль Ковельський району Волинської області

На звернення Любомльського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" (далі - надлісництва), лист №11563/34.4.1-2025 від 01.10.2025 року, нами: завідувачем сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Сергієм МУЗИЧКО, провідним інженером-лісопатологом сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Тамарою МАЦКОВОЮ, провідним інженером-лісопатологом сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Вікторією ОРЕШКО, інженером-лісопатологом сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Ярославом БЛОТІЛОМ, начальником відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Володимиром КАСЯНЧУКОМ, головним спеціалістом відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Антоном СТЕЛЬМАХОМ, головним спеціалістом відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Яною ЛИМАР, начальником Любомльського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Олександром ОНИЩУКОМ, помічником начальника Любомльського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Володимиром ЛЕВОСЮКОМ, провідним інженером з охорони і захисту лісу ФІЛІЇ Дмитром ШАХРАЮКОМ, інженером лісового господарства I категорії філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" (далі - ФІЛІЇ) Андрієм ГЛУХОМ та лісничими Любомльського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України", а саме: лісничим Любомльського лісництва Романом КІНАХОМ, помічником лісничого Голованяньського лісництва Віктором ФІЛЮКОМ, лісничим Чорноплеського лісництва Вадимом СИДУНОМ, лісничим Гупалівського лісництва Григорієм ЮЩУКОМ, лісничим Забузького лісництва (з покладеними обов'язками лісничого Гушанського лісництва) Юрієм ДЕМИХОМ, помічником лісничого Замлинського лісництва Артемом Ткачем, лісничим Крушинського лісництва Сергієм ЖИПОЮ, було проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень по Любомльському надлісництву, що потребують заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, у відповідності до пункту 3 "Санітарних правил в лісах України", затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (ЗП України, 1995 р., № 10, ст. 253; Офіційний вісник України, 2016 р., № 87, ст. 2839), в редакції постанови КМУ від 26 жовтня 2016 року №756 зі змінами, що вносяться постановою КМУ від 9 грудня 2020 р. № 1224., (далі - СПЛУ).

- коротка таксаційна характеристика вказана згідно, матеріалів базового лісовпорядкування 2012 року, станом на 01.01.2013 року по ДП "Любомльське ЛГ";

- у відповідності до пункту 5 абзац 10 СПЛУ, повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень представлено;

- лісопатологічне обстеження спеціалістами філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" було проведено 07-08.10.2025 року.

Насадження обстежені на загальній площі – 97,2 га, що зазначені в лісопатологічному журналі:

Лісництво (рощище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Починає обліковий період	Короти лісових господарств лісодержавних підприємств за матеріалом лісових експертів										Категорія загибелі	Вид загибелі загибелі	Прийняті заходи призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, ч на 1 га	Інтенсивність ураження, %	Ступінь ураження
						загибель	склад	вік, років	повнота	колір	середня висота м	середня діаметр, сантиметр	запас деревини								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19			
Любомльське	53	2	22.5	(8)	1.2	8С3(ВЛЧ+БП		75	0.70	2	22	32	280	4	ВСР	стовбурові шкідники	47	17			
Любомльське	53	2	22.5	(9)	2.6	8С3(ВЛЧ+БП		75	0.70	2	22	32	280	4	ВСР	стовбурові шкідники	35	13			
Любомльське	54	43	2.8		2.8	8С3(БП+ВЛЧ		70	0.70	1	24	36	300	4	ВСР	стовбурові шкідники	16	5			
Любомльське	55	1	12.5	(2)	12.0	9С3(БП		29	0.80	1А	15	16	200	4	ВСР	стовбурові шкідники	3	2			
Голованиське	13	10	2.5	(3)	0.6	10С3+БП+ВЛЧ		70	0.70	1	24	28	350	4	ВСР	вітровал, бурелом	54	15			
Голованиське	14	1	55.0	(8)	5.0	10С3		62	0.70	1	21	26	300	4	ВСР	вітровал, бурелом	14	5			
Голованиське	14	1	55.0	(9)	9.4	10С3		62	0.70	1	21	26	300	4	ВСР	вітровал, бурелом	11	4			
Голованиське	15	39	4.0	(1)	2.2	10С3+БП+ОС+ВЛЧ		56	0.75	1	20	26	300	4	ВСР	вітровал, бурелом	17	6			
Голованиське	16	3	13.0	(1)	6.7	10С3+БП		56	0.75	1	20	24	300	4	ВСР	вітровал, бурелом	20	7			
Чорнопліське	12	2	7.8	(1)	4.0	10С3+БП+ДЗ		45	0.80	1	18	20	270	4	ВСР	стовбурові шкідники	15	6			
Чорнопліське	12	2	7.8	(2)	3.8	10С3+БП+ДЗ		45	0.80	1	18	20	270	4	ВСР	стовбурові шкідники	11	4			
Чорнопліське	46	64	1.9	(2)	1.5	10С3		54	0.75	1	20	20	295	4	ВСР	стовбурові шкідники	34	12			
Гусятинське	15	22	1.6		1.6	10С3		62	0.75	1	21	22	300	3	ВСР	стовбурові шкідники	22	7			
Гусятинське	15	27	4.0	(2)	3.9	10С3		63	0.75	1	21	22	300	3	ВСР	стовбурові шкідники	26	9			
Гусятинське	18	18	2.9		2.9	10С3		36	0.60	5	5	10	40	4	ВСР	стовбурові шкідники	4	10			
Забузьке	7	8	8.8	(1)	0.3	10С3+БП		49	0.80	1А	21	24	340	4	ВСР	стовбурові шкідники	30	9			
Забузьке	23	3	2.9	(1)	1.0	7С3(70)С3(50)+БП		70	0.50	1	22	30	220	3	ВСР	стовбурові шкідники	37	17			
Забузьке	54	26	26.0	(4)	1.4	8С32БП+ДЗ		63	0.75	1	22	24	300	4	ВСР	стовбурові шкідники	56	19			
Забузьке	60	5	11.0	(3)	1.4	10С3		62	0.70	1	21	22	290	4	ВСР	стовбурові шкідники	33	11			
Замлинське	43	1	5.5	(5)	1.1	6С3(85)С3(60)		85	0.60	2	22	24	250	4	ВСР	стовбурові шкідники	51	20			
Замлинське	43	20	21.0	(9)	0.4	6С3(90)С3(60)+ВЛЧ+БП		90	0.60	2	22	32	250	4	ВСР	стовбурові шкідники	83	33			
Замлинське	49	2	3.4	(4)	1.5	7С3(75)С3(50)		75	0.70	2	20	28	265	4	ВСР	вітровал, бурелом	49	18			
Гусятинське	10	23	8.8	(7)	1.0	10С3+ДЗ		75	0.70	1	26	28	380	4	ВСР	стовбурові шкідники	15	4			
Гусятинське	19	7	6.2		6.2	10С3+ДЗ		50	0.60	1	20	24	260	4	ВСР	стовбурові шкідники	10	4			
Гусятинське	19	25	1.5		1.5	10С3+ДЗ		50	0.60	1	20	24	260	4	ВСР	стовбурові шкідники	28	11			
Крушиницьке	5	17	4.3		4.3	10С3+БП+ДЗ		65	0.65	1	24	30	320	4	ВСР	стовбурові шкідники	20	6			
Крушиницьке	11	8	19.1	(1)	5.0	10С3+БП		64	0.70	1	22	26	320	4	ВСР	стовбурові шкідники	30	9			
Крушиницьке	27	50	12.8	(4)	4.0	10С3К		52	0.65	2	15	20	180	4	ВСР	коренева губка	11	6			
Крушиницьке	33	2	5.7	(1)	4.5	10С3К		49	0.65	1	19	22	230	4	ВСР	коренева губка	10	4			
Крушиницьке	52	8	2.8	(2)	2.0	10С3К+ВЛЧ		47	0.80	2	14	22	210	3	ВСР	коренева губка	25	12			

Разом виявлено по підприємству

В тому числі

Шкідники

Хвороби

Коренева Губка
стовоурова гиниль

Інші причини

ВІСНИК: ДНУ

Основною причиною всихання хвойних насаджень є ураження **стовбуровими шкідниками**. В насадженнях, до складу яких входить сосна звичайна, наявні дерева: **всихаючі (IV - категорія стану)** та **сухостійних (V-VI - категорія стану)**, уражені та відпрацьовані **стовбуровими шкідниками**.

Заселеність дерев сосни звичайної, стовбуровими шкідниками, визначається за їх типовими ознаками. У зоні товстої кори (нижня частина стовбура) виявлені пошкодження (при відлученні відмерлої кори, чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо), які наносить шкідник під час заселення імаго та живлення личинок шестишлукчастого короїда-стенографа *ips sexdentatus* (поверхня стовбура в районі поселення зайнята ходами повністю).

На лісовій підстилці відмічено наявність опалих пагонів з ознаками заселення сосновими лубоїдами з родини *Tomicus* (представники - малий сосновий лубоїд *Tomicus pinog* та великий сосновий лубоїд *Tomicus piniperda*). Опалі пагони світло - зеленого або жовтуватого кольору мають характерні місця занурення дорослих особин до гілок. У нижній частині стовбура деревостанів V та VI категорій санітарного стану відмічено типові пошкодження тканин стовбура, які наносять ксилофаги з групи деструкторів - Вусачі *Cerambycidae* та Златки *Buprestidae*.

В соснових насадженнях, які представлені сосною звичайною *Pinus sylvestris*, виявлено дерева III-VI категорії санітарного стану, які мають ознаки послаблення (крона ажурна, присутні сухі скелетні гілки в різних частинах крони) та загибелі внаслідок ураження кореневою губкою (збудник *Heterobasidion annosum*). За категорією розвитку осередок кореневої губки - днючий, виявлений при базовому лісовпорядкуванні.

Також серед обстежених насаджень є пошкоджені внаслідок - стихійного лиха (сильних поривчастих вітрів, **вітровалу та бурелому**), що пройшли в насадженнях Любомльського надлісництва в 2025 році.

Вітровалом та буреломом пошкодженні, як хвойні, так і листяні породи. Спостерігається дерева різних порід зі зламаними навіпіл стовбурами і обламаними кронами (з відхиленням стовбура більш ніж на 30 градусів від вертикальної осі) та хмизу, за рахунок чого створюється захарашеність, що є осередками поширення стовбурових шкідників.

У відповідності до пункту 16 СПЛУ, у насадженнях, пошкоджених вітром і внаслідок аварій та стихійного лиха, в першу чергу для рубки призначаються дерева з поваленими чи зламаними стовбурами.

В обстежених насадженнях, спостерігається наявність дерев (осики, берези повислої) із плодовими тілами на висоті від 3 до 7 м. Частина дерев перестійна та вражена **несправжнім трутовиком** (*Phellinus robustus*), справжнім трутовиком (**березова губка**) *Fomes fomentarius*. Хвороби викликають строкату гниль стовбура. Характер ураження – поодинокий.

В насадженнях до складу яких входить береза повисла, вільха (є стиглою та перестійною, та враженою стовбуровою гниллю), мають ознаки заселення стовбуровими шкідниками, ймовірно з родини вусачів *Cerambycidae* та Златок *Buprestidae* (під корою присутні типові личинкові ходи, на стовбурі - вилітні отвори імаго). Виявлено високий ступінь ажурності крони, незначний приріст, листя дуже дрібне та всихає, суховершинність, наявні сухі скелетні гілки в різних частинах стовбура. Характер ураження – поодинокий.

Також відмічається, що наявна велика кількість дерев які, не відносяться до жодної з категорій технічної придатності, тобто в насадженнях **накопичується неліквідна деревина**.

Насадження швидко втрачають свої лісогосподарські та захисні властивості. В насадженнях швидкими темпами проходить накопичення низькосортної деревини. Санітарний стан даних насаджень визнано незадовільним.

Висновки та пропозиції:

1. Лісопатологічне обстеження насаджень проведено по Любомльському надлісництву на загальній площі – **97,2 гектарів**. Обстежені насадження створюють незадовільний санітарний стан, деревина втрачає свої технічні якості, проходить розповсюдження стовбурових шкідників.

2. Для поліпшення санітарного стану лісів, з метою оздоровлення насаджень у максимально стислі строки, за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище, рекомендовано провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, а саме: вибіркові санітарні рубки – на площі **97,2 гектарів**.

- 3.Заходи з поліпшення санітарного стану лісів провести в 2025 році дотримуючись максимально стислих термінів. При проведенні заходів з поліпшення санітарного стану лісів передбачити застосування методів та технологій, що передбачають запобігання негативному впливу на стан навколишнього середовища.
- 4.Рубки провести згідно СПЛУ, термінів та норм передбачених цими правелами.
- 5.В осередках стовбурових шкідників, вітровалів та буреломів, заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.
- 6.Осередки стовбурових шкідників та стовбурових гнилей, які зафіксовані під час лісопатологічного обстеження, підлягають моніторингу санітарного стану насаджень спеціалістами Любомльського надлісництва, та у разі не зафіксованого осередку вторинних шкідників на обліку підприємства, вони підлягають обов'язковій фіксації.
- 7.Лісовій охороні Любомльського надлісництва, вести постійний нагляд за суміжними насадженнями. При виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші термін проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Осередки шкідників та хвороб лісу, виявлені лісопатологічним обстеженням, поставити на облік, згідно лісопатологічного журналу.
- 8.При проведенні відводів, під вибіркові санітарні рубки, в частинах насаджень середнього та сильного ступеня інтенсивності ураження, враховувати факти зниження повноти нижче критичної (у відповідності до діючих СПЛУ), та при фактичному встановленні даних фактів проектувати в місцях інтенсивної рубки проведення суцільних санітарних рубок.
9. В ході лісопатологічного обстеження спеціалістами лісозахисту червонокнижних рослин та тварин не виявлено.
- 9.Спеціалістам Любомльського надлісництва, при виявленні червонокнижних рослин та тварин, діяти згідно чинного законодавства.
- Акт складено в 3-ох примірниках:
1-й - філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
2-й - Любомльське надлісництво;
3-й - Північно-Західне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства.
- Акт підписали:
Завідувач сектору нагляду,
обліку та прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"
Інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку та
прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"
Сергій МУЗИЧКО
Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку та
прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"
Ярослав БІЛОТІЛ
Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку та
прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист"
Тамара МАЦКОВА
Начальник відділу мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління лісового
та мисливського господарства
Вікторія ОРЕШКО
Володимир КАСЯНЧУК |

Головний спеціаліст

відділу мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління лісового
та мисливського господарства

Головний спеціаліст

відділу мисливського господарства,
охорони та захисту лісів Північно-Західного
міжрегіонального управління лісового
та мисливського господарства

Начальник Любомльського надлісництва

філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

Помічник начальника Любомльського надлісництва

філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

Інженер лісового господарства І категорії

філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

Провідний інженер охорони

і захисту лісів філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

Лісничий Любомльського л-ва

Помічник лісничого Головнянського л-ва

Лісничий Чорноплеського л-ва

Лісничий Гупалівського л-ва

Лісничий Забузького л-ва

(з покладеними обов'язками лісничого

Гушанського лісництва)

Лісничий Замлинського л-ва

Лісничого Крушинського л-ва

Антон СТЕЛЬМАХ

Яна ЛИМАР

Олександр ОНИЩУК

Володимир ЛЕВОСЮК

Андрій ГЛУХ

Дмитро ШАХРАЮК

Роман КІНАХ

Віктор ФІЛЮК

Вадим СИДУН

Григорій ЮЩУК

Юрій ДЕМИХ

Артем ТКАЧ

Сергій ЖИПА